

Viking-lyren

I dag skal vi dykke inn i en spennende historie om hvordan et gammelt musikkinstrument kaster nytt lys over vikingenes musikalske verden.

I den gamle danske byen Ribe, som var en livlig handelsplass på 700-tallet, gjorde arkeologer en utrolig oppdagelse. De fant restene av en lyre, et strengeinstrument som er det eldste kjente musikkinstrumentet fra Danmark. Å finne en lyre er svært sjeldent. Materialet instrumentet ble laget av, gikk fort i oppløsning og har råtnet opp i løpet av de siste 1000 årene. Lyren de fant i Danmark ble kalt Ribe-lyren. Lyren er over 1300 år gammel og viser oss at vikingene ikke bare var tøffe krigere, men også musikalske kunstnere som satt ved leirbålet. Der satt de og spilte omringet av venner og familie og lytter til historier om gamle konger og spennende eventyr.

Nedtegnelser om vikingene

Men ikke alle var imponert over vikingenes musikk. En reisende fra det fjerne landet Arabia, ved navn al-Tartushi, besøkte en nordisk by rundt år 900. Han var sjokkert over sangen han hørte der. Han beskrev den senere som "en nynning som minnet om hundeuling." Kanskje han ikke forsto vikingenes musikalske smak!

Den fantastiske oppdagelsen av Ribe-lyren hjelper oss å forstå at musikk var en viktig del av vikingenes liv. Den viser også at vikingene hadde kontakt med andre kulturer og at deres verden var fylt med kunst og håndverk, ikke bare krig og erobringer.

Her kan du se og høre en lyre.

Den kalles [Trossingen lyre](#),

fordi den ble funnet i Tyskland.

Lyren ble laget av treverk fra et lønnetre.

De 6 strengene ble laget av tarmen eller hår fra et dyr.

Andre instrumenter

Arkeologer har også funnet andre instrumenter vikingene brukte. De har funnet beinfløyter, lur, bjeller, trommer, panfløyter og bukkehorn i tillegg til lyren.

Den utrolig godt bevarte tyske Trossingen-lyren ble funnet i 2002 og ble da stilt ut på et museum i byen Konstanz. – Foto: Wikimedia Commons

Oppgaver

- 1) Forklar hvordan en lyr er. Tenkt deg at du skal forklare dette til en som aldri har hørt eller sett denne før.
- 2) Tegn en lyr. Husk å få med deg detaljer. Se på videoen og få mer info der. Bruk et eget ark og tegn med blyant.
- 3) Den arabiske reisende beskrev hvordan vikingen sang. Hva skrev han om dette?
- 4) Hvilke andre musikkinstrumenter brukte vikingene?
- 5) Hvilken tresort brukte vikingene til å lage lyrer av? Finn et bilde av treet og tegn et blad fra treet.